

Економічний ризик: навч. посіб. – 2-е вид., доп. перероб. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 220 с.
9. Хозяйственный риск и методы его измерения: пер. с венг. / Бачкаш Т., Месена Д., Мико Д. и др. – М.: Экономика, 1979. – 184 с.
10. Цай Т.Н. и др. Конкуренция и управление рисками на предприятии в условиях рынка. – М.: Альянс, 1997. – 288 с.
11. Ястремський О. Основи теорії економічного ризику: навч. посіб. – К.: Арттек, 1997. – 248 с.

УДК 658.8:005.932

В.С. Качуровський

Вінницький національний аграрний університет

ІНФОРМАЦІЙНА ЛОГІСТИКА

© Качуровський В.С., 2010

Розкрито важливість інформаційного забезпечення логістичного процесу та визначено інформаційну логістику, що має самостійне призначення у бізнесі та управлінні інформаційними потоками і ресурсами. Інформаційні системи як самостійний виробничий чинник органічно поєднують всі логістичні підсистеми.

Ключові слова: логістичний процес, інформаційні потоки, логістичний менеджмент, логістичні інформаційні системи, управління процедурами, підтримка логістичних рішень.

The article deals with important meaning of informational supplement process and exacts special informational logistic, which has individual appointment in business and management of informational stream and resources. Informational systems, as independent production factor, connect all logistic subsystems.

Keywords: logistic process, informational streams, logistic management, logistic informational systems, management of procedures, support of logistic decisions.

Вступ. Ще декілька років тому основні проблеми, які поставали перед розробниками логістичних систем, стосувались сфери фізичних потоків товарів і сировини. Під інформаційним забезпеченням фізичного процесу руху товарів від постачальника до споживача розуміли лише супровідну документацію. З поширенням логістичних систем на підприємствах все більше відчувалась необхідність у розвитку та застосуванні на практиці логістичних інформаційних систем, які могли б органічно поєднати всі логістичні підсистеми (логістику постачання, виробничу логістику, логістику розподілу тощо). Успішному впровадженню цієї концепції сприяло розуміння того факту, що інформація на сучасному етапі розвитку виробництва – це самостійний виробничий чинник, потенційні можливості якого відкривають широкі перспективи для посилення конкурентоспроможності компанії.

Серед різноманіття пошуків шляхів розвитку ринку, засобів виробництва, нових напрямів діяльності комерційно-посередницьких організацій і підприємств викликають значний інтерес наукові дослідження і практичні новації, поєднувані поняттям “логістика”.

Протягом останніх років бурхливо розвиваються основані на інформатиці нові логістичні технології. Інформаційні системи займають у цих технологіях центральне місце. Підприємство є відкритою системою, що матеріальним та інформаційним потоками зв'язана з постачальниками, споживачами, експедиторами і транспортними організаціями. При цьому виникають труднощі подолання місць стику між інформаційними системами підприємства й інших організацій. У місцях стику матеріальний чи інформаційний потік переходить через межі правочинності та відповідальності окремих підрозділів чи підприємства через межі самостійних організацій. Забезпечення плавного подолання місць стику є одним з важливих завдань логістики.

Інформаційне забезпечення логістичного управління є однією з найважливіших і найактуальніших проблем. Інформація стає логістичним виробничим фактором. Завдяки їй може скоротитися складування (краще керування запасами, погодженість дій постачальника і споживача, заміна складування готової продукції складуванням напівфабрикатів чи сировини). Завдяки інформації вдається також прискорити транспортування (погодженість усіх ланок транспортного ланцюжка). Брак своєчасної інформації викликає нагромадження матеріалів, оскільки непевність споживача, як і непевність постачальника, звичайно викликає бажання підстрахуватися.

Інформаційна техніка може істотно сприяти виконанню вимог ринку. Визначеного підвищення ефективності можна досягти і за допомогою локальних і обчислювальних систем, а також у результаті застосування інтегрованих інформаційних і управлінських систем, що “переступають” межі між підрозділами підприємств.

Під час раціоналізації логістичних процесів у минулому основну увагу, як правило, зосереджували на фізичному підйомно-транспортному процесу. Сьогодні увагу усе частіше звертають на інформаційний потік, за допомогою якого планують матеріальний потік, керують ним і контролюють його. Поліпшення інформатики й організації нерідко може дати більший ефект, ніж технічні інновації.

Кожен рух матеріалів зв'язаний з передаванням інформації. Деякі повідомлення випереджають вантаж, авізують його прибуття. Інформаційне випередження дає змогу одержувачу вчасно підготувати його приймання. Інші дані супроводжують вантаж, вони характеризують вид і кількість товарів, відправника, одержувача і власника, звертають увагу на небезпечні властивості товару. Третій вид інформації рухається услід за матеріальним потоком і часто в зворотному напрямку (підтвердження прийому, фактурування, пред'явлення рекламаций, додаткові замовлення, запити тощо). Інформаційний потік буває складнішим, ніж матеріальний, він охоплює і такі підрозділи підприємства, через які матеріал прямо не проходить.

Інформаційна система, як і будь-яка інша, поєднує в собі впорядковані взаємопов'язані елементи (підсистеми, субсистеми) та володіє деякою сукупністю інтегративних якостей.

Доволі часто в літературі інформаційні системи поділяють на дві підсистеми – функціональну та забезпечувальну.

Функціональна підсистема складається із сукупності виконуваних завдань, згрупованих за принципом мети.

Забезпечувальна підсистема охоплює такі елементи:

- технічне забезпечення, тобто сукупність технічних засобів, які забезпечують обробку та передавання інформаційних потоків;
- інформаційне забезпечення, що охоплює довідникову літературу, класифікатори, кодифікатори тощо;
- математичне забезпечення, тобто сукупність методів розв'язання функціональних задач;
- програмне забезпечення, тобто комплекс програм і сукупність засобів програмування, які забезпечують розв'язання оптимізаційних задач керування матеріальними потоками, обробку текстів, отримання довідкових даних та функціонування технічних засобів.

Організація зв'язків між підсистемами логістичних інформаційних систем може істотно відрізнитись від організації традиційних інформаційних систем, оскільки в логістиці інформаційні системи повинні забезпечувати всебічну інтеграцію всіх елементів системи керування матеріальними потоками, їх оперативну й надійну взаємодію [2].

Інформаційна логістика організує потік даних, який супроводжує матеріальний потік, та є тією істотною ланкою для підприємства, яка пов'язує постачання, виробництво та збут. Основним завданням інформаційної логістики є розроблення оптимальних логістичних інформаційних систем та їх практичне впровадження із урахуванням особливостей постачання, виробництва та розподілу окремо визначених підприємств за допомогою методів моделювання.

Ефект, отриманий від діяльності інформаційної логістики, стимулює всіх учасників логістичного процесу підтримувати досягнутий рівень цього процесу, а також вкладати нові засоби в його оптимізацію.

Логістичні інформаційні системи поділяються на три групи:

- планові;
- диспозитивні (або диспетчерські);
- виконавчі (або оперативні).

Планові інформаційні системи. Ці системи створюються на адміністративному рівні керування і призначені для прийняття довгострокових стратегічних рішень. Серед завдань, що вирішуються, можуть бути такі:

- створення та оптимізація ланок логістичного ланцюга;
- керування умовно-постійними даними;
- загальне керування запасами;
- керування резервами тощо.

Диспозитивні інформаційні системи. Ці системи створюються на рівні керування складом або виробничим цехом і слугують для забезпечення усталеної роботи логістичної системи.

Завдання:

- детальне керування запасами (складським розміщенням);
- розпорядження внутрішньоскладським (або внутрішньовиробничим) транспортуванням;
- відбір вантажів згідно із замовленнями та їх комплектація, облік вантажів, які відправляються, тощо.

Виконавчі інформаційні системи. Створюються на рівні адміністративного або оперативного керування, дають змогу отримувати необхідну інформацію про рух вантажів у поточний момент та своєчасно й відповідно адміністративно впливати на управлінський об'єкт.

Завдання пов'язані із:

- контролем матеріальних потоків;
- оперативним керуванням обслуговуванням виробництва;
- керуванням рухом тощо.

Найвищий рівень стандартизації досягається під час вирішення завдань у планових інформаційних системах, саме це дає змогу з найменшими труднощами адаптувати тут стандартне програмне забезпечення. У диспозитивних інформаційних системах нижча можливість пристосувати стандартні пакети програм. Це викликано деякими причинами, а саме:

- виробничий процес на підприємствах складається стихійно, впродовж тривалого часу та його важко істотно змінити в бік стандартизації;
- структура даних, які обробляються, істотно розрізняється у різних користувачів.

У виконавчих інформаційних системах на оперативному рівні керування застосовують, як правило, індивідуальне програмне забезпечення.

Постановка завдання. Нові завдання, які постають перед керівниками виробництв у сфері практичної реалізації логістичних принципів, призводять до необхідності створення інформаційної інфраструктури, яка дала б змогу збирати, обробляти та транспортувати інформацію відповідно до поставлених завдань, що, своєю чергою, потребує створення основи такої роботи – ідентифікації, стандартизації джерел інформації, методів її обробки та передавання. Це досягається створенням комп'ютерної мережі в інфраструктурі виробництва.

Наприклад, організація комунікаційної мережі західноєвропейських філіалів IBM свідчить про високий рівень охоплення та технічні можливості такої системи. Всі виробничі підрозділи фірми IBM у Німеччині об'єднані з метою інформаційного забезпечення через комп'ютерну мережу, яка є основою комунікаційної системи PROFS -Professional Office System. Ця система дає змогу кожному під'єднаному до неї працівнику зв'язатись із будь-яким іншим підрозділом фірми. Сьогодні понад 26 з 30 тисяч працівників німецького філіалу IBM об'єднані цією системою. Виробнича мережа разом із системою PROFS утворює інфраструктуру для всього інформаційного потоку на фірмі.

За допомогою інформаційної логістики та через вдосконалення на основі її методів планування та керування в компаніях провідних промислових країн Заходу нині проходить процес, суть якого полягає в частковій заміні фізичних запасів надійною інформацією [3].

Доти, доки інформаційне обслуговування не буде виділене в окрему особливу сферу та з ним не будуть рахуватись як зі специфічною виробничою силою, потенційні можливості інформаційної логістики не зможуть використовуватись сповна. На думку авторитетних спеціалістів деяких компаній, інформаційна інфраструктура, яка створюється як у межах окремих виробничих одиниць, так і в усій фірмі, на основі сучасних швидкодійних ЕОМ, відповідного програмного забезпечення, перетворює інформацію з допоміжного (обслуговуючого) чинника на самостійну виробничу силу, яка здатна за досить короткі терміни підвищити продуктивність праці та мінімізувати витрати виробництва.

Логістику можна вважати істотним чинником реалізації заходів, спрямованих на підвищення економічної ефективності виробництва та збуту. У центрі матеріального потоку, яким ефективно керують, повинен перебувати потік інформації. Саме інформація тримає логістичну систему матеріального потоку "відкритою" в розумінні здатності пристосуватися до нових умов. Для забезпечення гнучкої, орієнтованої на споживача, логістичної системи необхідно, щоб фізична система функціонувала паралельно до інформаційної системи. Звідси випливають завдання безпосереднього контролю за рухом матеріальних і товарних потоків, інтеграції до нього тих частин інформаційної системи, котрі здебільшого працюють відособлено [1].

У міру поширення концепції логістичних систем на підприємствах все більше відчувалася необхідність розвитку та впровадження в практику логістичних інформаційних систем, які давали б змогу органічно об'єднати в єдине ціле всі логістичні підсистеми: логістику постачання, виробничу логістику, логістику розподілу тощо (рис. 1).

Для результативності аналізу інформаційної діяльності в логістиці потрібно розглядати всю логістичну систему як сукупність функціонально обмежених логістичних підсистем (підсистем), функціонування яких як єдиного цілого забезпечується інформаційною логістикою на рівні її власних інформаційних підсистем (функціональне та технічне забезпечення).

Логістична інформаційна система є доволі складною, її будова повинна бути індивідуалізованою залежно від обсягу покладених на неї завдань та організаційної структури підприємства. Будова логістичної інформаційної системи характеризується такими складовими:

- структуризація мереж;
- ієрархічна побудова;
- зростання автоматизації та комп'ютерна підтримка створення банку даних;

- все ширше застосування стандартних програм для ЕОМ; можливі три топології мереж (рис. 2):
- структура зірки – всі учасники звертаються до центральної ЕОМ;
- кільцева структура – кожен учасник пов'язаний із двома сусідами;
- U-подібна структура – кожен учасник сполучений як із центральною системою, так і з кожним учасником процесу інформаційного транспортування.

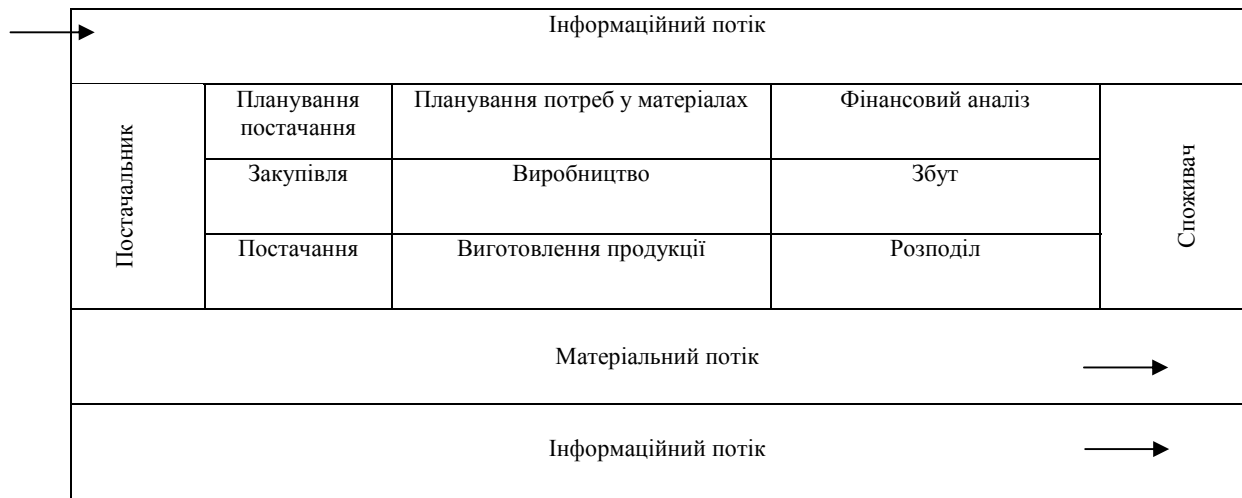

Рис. 1. Значення логістичної інформаційної системи

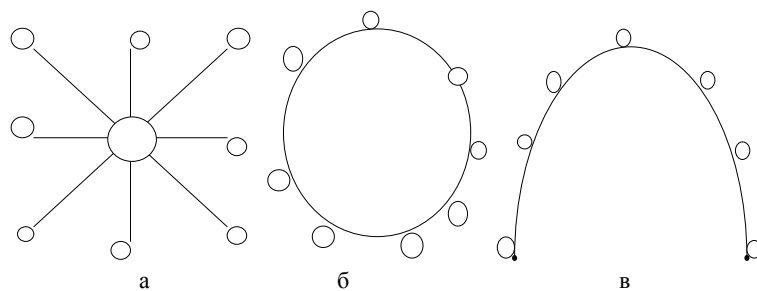

Рис. 2. Можливі види топології мереж для збереження даних:
а – структура зірки; б – кільцева структура; в – U-подібна структура

Для створення раціональної інформаційної логістичної системи на рівні виробництва необхідно сформувати модель такої системи. Доцільно застосувати логістичний підхід до створення моделі, а потім і реальної системи організації інформаційного потоку на взятому як єдине ціле підприємстві. Для цього потрібна достатня кількість деталізованих даних, які можна отримати лише за допомогою інтегрованої інформаційної системи матеріально-технічного постачання. Інформаційна система тут є важливим компонентом логістичної структури, яка пов'язує її в єдине ціле та призначена для координації постачання, виробництва та збуту.

Одним із підходів до створення моделі інформаційних потоків на виробництві є аналіз системи керування. Він передбачає зведення конкретних учасників виробництва до окремих компонентів, комбінуючи які, можна одержати структурну модель для аналізу варіантів структури підприємства. Структурна модель повинна містити два основні елементи, а саме виробничі потужності та засоби організації матеріального потоку. Комбінуючи ці елементи, дослідники та організатори системи поділяють всю структуру підприємства на буферну та технологічну частини. Цим охоплюються всі види діяльності – від отримання сировини до розподілу готової продукції.

Головний критерій, за яким розмежовують буферні та технологічні зони, полягає у запитанні: перебуває предмет праці в стаціонарному стані чи його приведено у рух. Отримуючи відповідь, визначають, які дані треба зібрати, обробити та передати для забезпечення оптимального керування матеріальним потоком. Визначені групи даних повинні містити у собі такі дев'ять інформаційних елементів, які, як вважається, створять базу для інформаційного контролю над всією структурою матеріально-технічного постачання.

1. Тип предмета постачання.
2. Кількість та обсяг.

3. Походження предмета постачання.
4. Його місце розташування.
5. Час прибуття у пункт розташування.
6. Час відправки з пункту розташування.
7. Системи транспортування.
8. Час транспортування.
9. Резервування.

Встановлюються місця зчитування та передавання інформації в усіх місцях розташування. Такі пункти рекомендується організувати на межах між буферними та технологічними секціями виробництва.

Завершальний етап побудови інформаційної моделі системи матеріально-технічного постачання пов'язаний із розподілом отриманих даних між двома комп'ютерними системами з різними сферами функціонування: одна – пов'язана із транспортними замовленнями – контролює потік матеріалів та здійснює керування ним; інша – керує безпосередньо виробництвом та здійснює контроль за кількістю матеріалів, що перебуває під безпосереднім впливом процесу виробництва.

Завдяки системному керуванню організацією (підприємством) досягається мета організації певного рівня. Як правило, виділяють чотири рівні “піраміди цілей” організації. Відповідно, враховуючи позиції системного підходу, структуру інформаційної логістичної системи підприємства доцільно подавати у вигляді чотирирівневої піраміди (рис. 3).

Інформаційні системи, які належать до різних логістичних підсистем, інтегруються в єдину логістичну інформаційну систему. При цьому визначається вертикальна та горизонтальна інтеграція.

Вертикальна інтеграція – це зв'язок між плановою, диспозитивною та виконавчою системами через вертикальні інформаційні потоки. Вертикальна інтеграція охоплює всі рівні як прямими (зверху до низу), так і зворотними (навіпаки) зв'язками, забезпечуючи верхньому рівню достатньо інформації про стан окремих ланок виробництва та оперативне реагування на зміни.

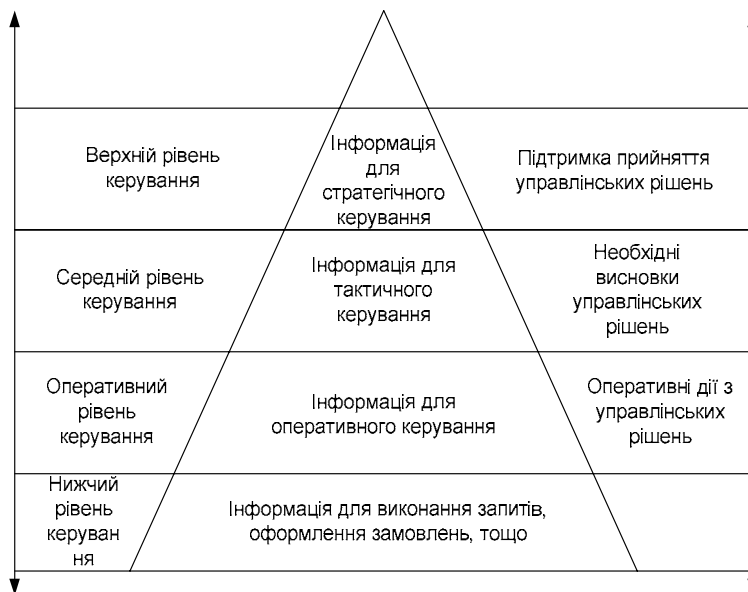

Рис. 3. Інформаційна логістична піраміда організації

Горизонтальна інтеграція – це зв'язок між окремими комплексами завдань у диспозитивних і виконавчих системах через горизонтальні інформаційні потоки. Горизонтальна інтеграція інформаційного обслуговування підсистем уможливує поєднання інформації та забезпечення нею матеріального потоку в ланцюзі надходження товарів, сировини, попередньої їх обробки, монтажу, перевірки та збуту. Горизонтальна інтеграція допомагає органічно пов'язати матеріальні та товарні потоки із загальною системою планування та керування на рівні виробництва та фірми. Наявність подібного зв'язку в ідеальному випадку дає можливість досягти того, щоб жодне відповідне рішення щодо виробничого процесу не було прийняте та реалізоване, якщо воно не відповідає стратегії та меті виробництва.

Переваги інтегрованих інформаційних потоків:

- зростає швидкість обміну інформацією;
- зменшується кількість помилок при обліку;

- зменшується обсяг непродуктивної, “паперової” роботи;
- суміщаються раніше розрізнені інформаційні блоки.

Отже, інформація є одним із важливих самостійних елементів виробництва, а для систем матеріально-технічного постачання відіграє вирішальну роль у підвищенні їх ефективності. Цей процес інтенсифікації виробництва зумовлений як коротшими термінами обробки матеріалів за нижчого рівня запасів та зростання гнучкості виробництва, так і високою “прозорістю” кожної ділянки на підприємстві. У зв'язку з цим послідовне застосування інформаційних мікроелектронних, сенсорних технологій приводить до підвищення ефективності інформаційних локальних мереж підприємств, які, у разі розширення до рівня логістики між підприємствами, уможливають прямий доступ на ринки постачання та розподілу.

Інформаційні логістичні мережі розподілені на рівні контролю процесів виробництва. На найвищому рівні – функціональному – за допомогою інструментальних засобів для збору та передавання даних забезпечуються базовою інформацією автономні підсистеми, що відповідають за виробництво, складування та перевезення. На наступному рівні організується контроль обладнання систем матеріально-технічного постачання та шляхом комбінування окремих елементів, що утворюють автономні підсистеми, досягається максимальна можливість керування елементами системи загалом. На найвищому рівні виробництва автономні підсистеми об'єднуються у всеохопну інформаційну мережу (центральну систему керування) [1].

Роль таких інформаційних мереж полягає в інтеграції методів менеджменту та нових технологій автоматизації та комп'ютеризації, а це гарантує підприємствам підвищення продуктивності систем матеріально-технічного забезпечення, оснований на автоматизованих інформаційних системах.

Логістику справедливо можна вважати важливим чинником підвищення ефективності матеріально-технічного і транспортного забезпечення функціонування АПК. Значного прогресу в справі раціоналізації цих сфер діяльності можна досягти за допомогою максимальної координації матеріальних та інформаційних потоків при їх об'єднанні, що є одним з основних завдань логістики. Для його розв'язання необхідне широке застосування електронної обробки даних, стандартизація матеріально-технічних зв'язків, організація роботи на основі наукового функціонального аналізу й структуризації, а також використання нових технологій, котрі дають змогу автоматизувати основні операції.

Для розв'язання цілого комплексу різних задач керування матеріально-технічним забезпеченням (враховуючи транспортне обслуговування) великого територіально розосередженого АПК, до якого входять підприємства, котрі автономно господарюють, треба створити складний управлінський (командний) механізм. Визначення такого механізму, його оптимізація з погляду вибору ефективної структури, режимів взаємодії є важливою проблемою. На удосконалення такого механізму, на застосування сучасних інформаційних технологій і методів розв'язання задач керування головно і скеровані як роботи зі створення комп'ютерних систем керування, так і теорії прийняття рішень й конструювання систем підтримки прийняття рішень. Підвищення рівня вимог до обґрунтованості та якості управлінських рішень передбачає побудову таких моделей згаданих систем і такого механізму варіювання цих моделей, які з великим ступенем адекватності в кожний момент часу описують функціонування системи матеріально-технічного і транспортного забезпечення АПК як об'єкта керування.

Висновки. Вже доведено на практиці ефективність застосування інформаційної логістики, вона є лише одним із елементів у загальній системі логістики на підприємстві, та успішне її функціонування можливе лише у разі переходу всього підприємства на логістичні засади.

Інформація стає логістичним виробничим фактором. Завдяки їй може скоротитися складування (краще керування запасами, погодженість дій постачальника і споживача, заміна складування готової продукції складуванням напівфабрикатів і сировини). Завдяки інформації вдається також прискорити транспортування (погодженість усіх ланок транспортного ланцюжка). Брак своєчасної інформації викликає нагромадження матеріалу, оскільки непевність споживача, як і непевність постачальника, звичайно викликає бажання підстрахуватися.

Ринок ставить до підприємств високі вимоги. Треба усе швидше модернізувати продукцію, краще володіти цінами, враховувати витрати, аналізувати ефективність окремих замовлень і продуктів. Від великосерійної продукції “для складування” (на розсуд виробника, тобто конкретних замовлень у момент запуску виробництва) у деяких галузях усі частіше переходять до штучного виробництва за конкретними замовленнями зі швидкими постачаннями. Щоб підприємство могло оперативнo реагувати на вимоги ринку, йому необхідно підвищити:

- прозорість діяльності (треба мати у своєму розпорядженні актуальні дані про стан і тенденції розвитку ринку);
- гнучкість (зміни вимог ринку треба швидко впроваджувати у виробництво);
- ефективність (вимоги ринку повинні виконуватися з гранично низькими витратами, щоб підприємство витримувало конкуренцію).

Інформаційна техніка може сприяти виконанню цих вимог. Визначеного підвищення ефективності можна досягти і за допомогою локальних обчислювальних систем, але прозорість і гнучкість значно зростають лише в результаті застосування інтегрованих інформаційних і управлінських систем, що “переступають” межі між підрозділами підприємства.

Інтеграція інформаційних процесів означає, що будь-яка інформація готується і записується в базу даних тільки один раз, причому вона може використовуватися для різних цілей. Інформаційні процеси взаємопов'язані і взаємодіють за посередництвом єдиної бази даних. Тому зміст і структуру всієї бази даних треба проектувати разом з урахуванням вимог всіх інформаційних систем підприємства.

Принцип використання апаратних і програмних модулів. Під апаратним модулем розуміють уніфікований функціональний вузол радіоелектронної апаратури, виконаний у вигляді самостійного виробу. Модулем програмного забезпечення можна вважати уніфікований, деякою мірою самостійний, програмний елемент, що виконує визначену функцію в загальному програмному забезпеченні. Дотримання принципу використання програмних і апаратних модулів дасть змогу:

- забезпечити сумісність обчислювальної техніки і програмного забезпечення на різних рівнях керування;
- підвищити ефективність функціонування логістичних інформаційних систем;
- знизити їхню вартість;
- прискорити їхню побудову.

Принцип можливості поетапного створення системи. Логістичні інформаційні системи, побудовані на базі ЕОМ, як і інші автоматизовані системи керування, є системами, що постійно розвиваються. Це означає, що під час їхнього проектування необхідно передбачити можливість постійного збільшення кількості об'єктів автоматизації, можливість розширення складу реалізованих інформаційною системою функцій і кількості розв'язуваних задач. При цьому варто мати визначення етапів створення системи, тобто вибір першочергових задач істотно впливає на подальший розвиток логістичної інформаційної системи і на ефективність її функціонування.

Принцип чіткого встановлення місць стику. “У місцях стику матеріальний і інформаційний потік переходить через межі правочинності і відповідальності окремих підрозділів підприємства чи через межі самостійних організацій. Забезпечення плавного подолання місць стику є одним з важливих завдань логістики”.

Принцип гнучкості системи з погляду специфічних вимог конкретного застосування. Принцип прийнятності системи для користувача діалогу “людина – машина”.

1. Сергеев В.И., Григорьев М.Н., Уваров С.А. *Логистика: информационные системы и технологии: учебно-практ. пособ.* – М.: Альфа-Пресс, 2008. – 608 с. 2. Родкина Т.А. *Информационная логистика*. – М.: Экзамен, 2001. – 288 с. 3. Бакаев О.О., Кутах О.П., Пономаренко Л.А. *Теоретичні засади логістики: підруч.* – У 2 т. – К.: Київ. ун-т економіки і технологій транспорту, 2003. – Т 1. 430 с.

УДК 330.35

Л.В. Коваль

Національний університет “Львівська політехніка”

ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА

© Коваль Л.В., 2010

Проаналізовано теоретичні підходи щодо визначення сутності категорії “економічний потенціал”, розглянуто та показано схематично структуру економічного потенціалу підприємства.

Ключові слова: економічний потенціал, підприємство, структура, ресурси, можливості.

Theoretical approaches are analysed in relation to determination of essence of category “economic potential”, it is considered and rotined schematically structure of economic potential of enterprise.

Keywords: economic potential, enterprise, structure, resources, possibilities.

Постановка проблеми. Виконання сформульованих завдань діяльності підприємств в умовах динамічних економічних змін, посилення конкурентної боротьби визначається наявним економічним потенціалом і його відповідністю можливостям ринку. Втримати та зміцнювати свої позиції на ринку є чи не